

CHÀNG RÙA CON

Một hôm, mẹ rùa thấy cây khoai môn mọc gần bụi dứa bèn moi lấy củ nướng ăn. Ăn xong, thấy khát nước mà không tìm thấy nước trong nên mẹ rùa đành phải uống nước đục. Sau đó một thời gian, mẹ rùa mang thai. Buôn làng biết được thì ghét lắm, cho rằng mẹ đã ăn nằm với anh em của mình.

Ít lâu sau, mẹ rùa sinh được một chú rùa con, nhưng lại không muốn nuôi. May thay mẹ của chị tai lại thấy thương rùa con nên chú không bị hắt hủi. Rùa con rất thương bà và mẹ. Một hôm, thấy bà và mẹ không có cơm ăn, chú nói:

- Mẹ ơi! Bà ơi! Hôm nay con đi tìm củi về mẹ nấu cho con ăn nhé. Mẹ và bà chỉ biết ăn củ khoai thôi...

Mẹ chú im lặng còn bà vội dặn cháu:

- Cháu đi cẩn thận kẻo chó cắn.
- Không sao đâu bà ạ !

Sau đó, Rùa đi ra khỏi buôn. Chú đi rất nhanh, nhưng chó vẫn đuổi theo định cắn làm chú phải nấp dưới một khúc gỗ bên đường. Bà cụ thấy cháu đi mà chẳng an tâm. Vì vậy khi nghe chó sủa thì cứ tưởng cháu bị chó cắn nên vội vàng đi kiếm ngay. Thấy bà đi qua chỗ mình đang nấp, Rùa con bèn một tiếng làm cho bà phải giật mình. Sau đó, Rùa nói:

- Bà ơi! Bà đi tìm cái gì vậy?
- Bà đi tìm cháu đây. Tao ngỡ là chó cắn mày rồi.
- Không sao đâu, bà đi về đi.

Nghe lời cháu, bà cụ trở về và đi đào khoai. Còn Rùa con thì đi tới chỗ cha của chú chứ không phải đi tìm củi như đã nói với bà và mẹ. Gặp con, ông bố vô cùng mừng rỡ bèn trải chiếu đỏ đẹp nhất cho con ngồi.

Cá Bit m'pach, cá Rach m'pôi, cá tôi Ro djo

Lươn trong bùn trước lúa đuôi dài đẹp

Cơm lúa nhỏ hạt, cơm lúa Bake mềm

Cơm lúa thường mềm đầu răng

Cơm lúa nhỏ dai để lại một người chính giữa

Một lần nằm đầu dê, ba lần nằm đầu trâu

Nó đi khuấy bằng đũa chắc lẩn

Lấy thuốc xuống hút, lấy trâu xuống ăn

Lay cau xuống ghềnh, lấy ghé con xuống ngồi.

Cha Rùa hỏi con:

- Con muốn đem cái gì về trước?
- Con muốn đem gà về trước, cha ạ.

Khi Rùa con mang gà về đến thì nó biến thành một xâu cá dài từ nóc nhà xuống tới đất Mẹ Rùa đi tìm khoai về, thấy vậy hỏi:

- Cá của ai đây con?
- Cá của người ta bỏ quên nên con mang về. Bây giờ nấu ăn mẹ nhé.

Mẹ Rùa đem cá ra nấu nướng... Sáng hôm sau, Rùa con lại đến nhà cha. Chú mang về rất nhiều trâu bò, heo chó, gà vịt. Trước khi Rùa con về, cha dặn phải làm nhà thật to.

Rùa hỏi:

- Làm nhà to cho ai ở hờ cha?

Nhưng rùa cha không nói gì thêm. Về tới buôn. Rùa con bắt tay vào làm nhà ngay. Làm xong, chú trở lại chỗ cha. Nghe Rùa con nói đã làm nhà to xong, người cha bảo lấy con voi chở lúa gạo, chĩnh ché về nhà. Đến chập tối, chú nói với bà và mẹ:

- Mẹ đi! Bà đi! Đừng ăn củ mài nữa, nấu cơm ăn đi!

Từ đó, cha Rùa cho mẹ con chú rất nhiều đồ đạc của cái. Một hôm, theo lời cha dặn Rùa con nói với mẹ:

- Mẹ ơi! Cha bảo mẹ đến thăm cha.

Sau đó, chú và mẹ cưỡi voi tới chỗ cha chú. Đi được nửa đường, Rùa con cởi áo ra thành người. Người mẹ thấy vậy thì ngạc nhiên và vô cùng mừng rỡ. Khi tới nơi cha Rùa con bế vợ từ trên mình voi xuống. Sau đó, ông ta đi lấu đồ mới cho vợ mặc rồi giết trâu, mổ heo ăn uống linh đình. Khi chỉ còn hai người, rùa cha nói với vợ hai:

- Em biết không, tôi rất yêu em.
- Em chưa biết điều đó!

Từ đó, rùa cha thường biến thành thần nước tới nhà vợ hai chơi, không chỉ cho vợ hai mà cha Rùa còn cho mọi người trong buôn rất nhiều đồ đạc của cái. Còn Rùa con trở về ở với cha rồi lấy vợ, sinh con và làm ăn luôn ở đó.

(Người kể: N'Drot, buôn Đak Gân, xã Đak Gân, huyện Đak Mil, tỉnh Đak Lak)